

LETNO POROČILO O REZULTATIH INFRASTRUKTURNEGA PROGRAMA (IP) V LETU 2012

A. SPLOŠNI PODATKI

1. Šifra RO, naslov in vodja infrastrukturnega programa (IP)

Šifra RO	RO izvajalka infrastrukturnega programa
0618	Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Novi trg 2, Ljubljana

Šifra IP	Naslov infrastrukturnega programa
IP-0618	Naravna in kulturna dediščina

Šifra (ARRS)	Vodja infrastrukturnega programa
12676	Jerneja Fridl

2. Organizacijska/e enota/e izvajanja infrastrukturnega programa

INFRASTRUKTURNI PROGRAM v RO izvaja/jo naslednja/e notranja/e organizacijska/e enota/e (OE) - (t.j. obračunska/e enota/e)

zap.št.	naziv OE	vodja OE
1	Zgodovinski inštitut Milka Kosa	dr. Petra Svoltjšak
2	Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta	dr. Barbara Murovec
3	Inštitut za arheologijo	dr. Jana Horvat
4	Muzikološki inštitut	dr. Metoda Kokole
5	Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije	dr. Marina Lukšič Hacin
6	Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	dr. Marko Snoj
7	Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede	dr. Marko Juvan
8	Inštitut za slovensko narodopisje	dr. Ingrid Slavec Gradišnik
9	Glasbenonarodopisni inštitut	dr. Marjetka Golež Kaučič
10	Inštitut za kulturno zgodovino	dr. Oto Luthar
11	Sekcija za interdisciplinarno raziskovanje v humanistiki	dr. Tanja Petrović
12	Inštitut za raziskovanje krasa	dr. Tadej Slabe
13	Geografski inštitut Antona Melika	dr. Drago Perko
14	Paleontološki inštitut Ivana Rakovca	dr. Špela Goričan
15	Biološki inštitut Jovana Hadžija	dr. Matjaž Kuntner
16	Inštitut za antropološke in prostorske študije	dr. Ivan Šprajc
17	Družbenomedicinski inštitut	dr. Duška Knežević Hočevar
18	Filozofski inštitut	dr. Rado Riha
19	Založba ZRC	mag. Aleš Pogačnik

B. REZULTATI DELA INFRASTRUKTURNEGA PROGRAMA

1. Opis glavnih rezultatov in doseganja ciljev infrastrukturnega programa:

Leta 2012 smo infrastrukturne dejavnosti ZRC SAZU kot vselej izvajali na dveh nivojih: infrastrukturne dejavnosti celotnega ZRC SAZU, ki so povezovale vse OE in infrastrukturne aktivnosti posameznih inštitutov. V nadaljevanju povzemamo rezultate dela in realizacijo zastavljenih ciljev, ki smo jih navedli v programu za leto 2012.

Cilj 1: Ohranjanje infrastrukturnih sredstev v obsegu predhodnega obdobja ali celo pridobiti dodatna sredstva.

Zaradi varčevalnih ukrepov vlade smo sredstva žal izgubili na več področjih: (a) celokupno so se infrastrukturna sredstva zmanjšala za kar 14 %, (b) sredstva razpisa za nabavo raziskovalne opreme, kljub zaključenemu razpisu niso bila razdeljena in (c) tako rekoč s strani MIZKŠ dobljenih sredstev za financiranje aktivnosti v okviru nacionalne infrastrukture LifeWatch vlada ni potrdila in ni prišlo do podpisa aneksa k pogodbi.

Cilj 2: Nadgradnja portala ARZENAL z novimi vsebinami.

Portal Arzenal, ki igra vlogo internega repozitorija je bil nadgrajen predvsem z vsebinami, ki niso zahtevale večjih finančnih vložkov. Zato smo nadgradnjo sistema premaknili v novo obračunsko leto. S pomočjo aktivnega sodelovanja Inštituta za slovensko narodopisje je bila dopolnjena predvsem »Galerija«, in sicer *Etnološke raziskave – šege, prazniki in prireditve* in »Zbirka« *Fototeka Inštituta za slovensko narodopisje*. Posodobljena je bila tudi »Knjižnica«, za katero smo se odločili, da knjižno produkcijo Založbe ZRC predstavimo le na spletnih straneh ZRC SAZU, v rubriki »Knjižnica« v Arzenalu pa objavljamo starejše skenirano gradivo, ki si ga je sicer mogoče fizično izposoditi v naših inštitutskih knjižnicah.

Cilj 3: Nadaljevanje dela na projektu Slovenski biografski leksikon II.

Zaradi zmanjšanja finančnih sredstev smo za nekaj mesecev bili prisiljeni prestavili v letu 2012 napovedan izid knjižne izdaje prvega zvezka Slovenskega biografskega leksikona (osebnosti s priimki na A). Po planu pa smo v drugi polovici leta nadaljevali z delom na zasnovi drugega zvezka (osebnosti s priimki na B). Hkrati so področni uredniki pregledali in uskladili tudi geslovník.

Cilj 4: Zagotavljanje produkcije Založbe ZRC v obsegu predhodnega obdobja.

Založba ZRC je za Mladinsko knjigo ena od najbolj produktivnih založb v Sloveniji, na področju znanstvene in strokovne literature pa celo vodilna. Zaradi zelo obsežne produkcije leta 2011 je bilo glede na kadrovske in finančne zmožnosti zastavljen cilj v letu 2012 težko doseči. Kljub temu je Založba ZRC izdala le nekoliko manj knjižnih izdaj kot leto pred tem, in sicer ima letnico 2012 več kot 65 publikacij, vključno s štirimi ponatisi. Poleg tega je izšlo še 25 števil znanstvenih revij.

Od maja 2012 založba publikacije sistematično predstavlja na portalu Google Books: od skupno več kot 1000 publikacij jih je na portal uvrščena že skoraj tretjina. Založba je v lastni režiji izdala šest knjig, med katerimi sta še posebej pomembna prevoda Aristotelove Druge analitike in začetka Plinijevega Naravoslovja (prvih šest knjig). V letu 2012 smo vzpostavili sistem rednih novinarskih tiskovnih konferenc, na katerih predstavljamo knjižno produkcijo vseh inštitutov. Poleg šestih rednih novinarskih konferenc smo organizirali še sedem tiskovnih konferenc posameznih inštitutov in sodelovali na več sejmskih prireditvah, tudi na slovenskem knjižnem sejmu.

Cilj 5: Izvedba II. faze projekta SI-DIH.

V preteklem letu smo v sodelovanju z Inštitutom za novejšo zgodovino izvedli II. fazo projekta nacionalne digitalne infrastrukture za humanistiko in umetnost (SI-DIH). Največ časa je bilo vložene v implementacijo in testiranje portala. Njegovo objavo smo pospremili z javno predstavitevijo spletišča digitalne humanistike: SI-DIH.

Udeležili smo se tudi obeh mednarodnih sestankov General VCC meeting DARIAH, prvega v Utrechtu in drugega na Dunaju, kjer smo v sodelovanju z ostalimi partnerji začrtali smernice za

ustanovitev DARIAH-ERIC. S predstavniki MIZKŠ smo načrtovali vključitev Slovenije v omenjeni evropski raziskovalni infrastrukturni konzorcij (ERIC), vendar so žal obeti, da bo vlada pravočasno potrdila interes za članstvo v konzorciju, majhni. Konec leta smo izvedli zelo dobro obiskano delavnico z naslovom: Avtorske pravice v digitalnem svetu.

Cilj 6: Posodobitev in digitalizacija historičnih podatkovnih zbirk.

V letu 2012 smo sistematičneje pristopili k dopolnjevanju podatkovnih zbirk Historična topografija Slovenije in Historična topografija Primorske. Zajem zgodovinskih podatkov, virov ter določanje geografskih koordinat za umeščanje pojavov v prostor se je izkazalo za zelo zamudno in bo zahtevalo precej več dela od načrtovanega, zato se bodo aktivnosti nadaljevale tudi v prihodnjem letu.

Cilj 7: Podpora raziskovalnemu programu Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru.

V okviru programa Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta se je nadaljevalo delo na korpusih in zbirkah, zlasti na zbirkah: korpus srednjeveške stavbne plastike na Slovenskem, pot po baročni Ljubljani (zaključena je bila pot po sakralni dediščini), samostani na Slovenskem, leksikon umetnikov, ikonografija, umetnostni spomeniki Slovenije, virtualna knjižnica in umetnost mesta Maribor. Za umetnostno topografijo območnih enot Ajdovščina, Izola, Radovljica, Maribor ter za druga topografska območja smo sistematično pridobivali fotografske posnetke. Velik del infrastrukturnega programa je potekal na terenu, kjer smo zbirali in preučevali gradivo za objave v znanstvenih publikacijah. Infrastrukturni sodelavci so sodelovali tudi pri organizaciji serije posvetov Kulturna dediščina in prostor ter pri pripravi razstav o ikonografiji in javnih spomenikih.

Cilj 8: Podpora raziskovalnemu programu Arheološke raziskave.

Arheološke raziskave so spremljale neobhodno potrebne infrastrukturne aktivnosti: vzdrževanje in urejanje dokumentarnega gradiva, sodelovanje pri terenskem in laboratorijskem delu, obdelava terenske dokumentacije, izdelava in oblikovanje grafične dokumentacije (risanje in skeniranje arheoloških najdb, digitaliziranje in izdelava načrtov, priprava za tisk in druge oblike prezentacij), tehnično urejanje in računalniški prelom publikacij Inštituta za arheologijo in dopolnjevanje temeljnih podatkovnih zbirk trajnega značaja.

Cilj 9: Izpopolnjevanje Registra starejše glasbene dediščine na Slovenskem.

Nadaljevali smo s popisom muzikalij Župnijskega arhiva Piran in popisom glasbenih rokopisov glasbenega arhiva Minoritskega samostana v Piranu. Zbrane podatke smo vključili v mednarodno elektronsko podatkovno zbirko RISM (Répertoire International des Sources Musicales) ter popis slovenske glasbene literature v sodelovanju z mednarodnim projektom RILM (Répertoire International de Littérature Musicale). Potekale so tudi aktivnosti v okviru pilotskega projekta popisa vse literature in virov o italijanski glasbi na področju Republike Slovenije v 16. in 17. stoletju v okviru projekta TRADIMUS (Tracking the Dissemination of Italian Music in Europe, 16th–17th Century), ki ga vodi Fondazione Levi v Benetkah.

Cilj 10: Organizacija glasbenih koncertov.

Ker je bilo koncertno dogajanje tudi s strani širše javnosti zelo dobro sprejeto, smo pod okriljem Muzikološkega inštituta nadaljevali z organizacijo glasbenih koncertov v Mali dvorani in v letu 2012 izvedli 5 koncertov koncertnega cikla Harmonia concertans – Stara glasba na Novem trgu v Atriju ZRC.

Cilj 11: Vsebinska dopolnitev zbirke Življenjske zgodbe.

Člani infrastrukturne skupine Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije smo nadaljevali z informacijsko, dokumentacijsko in prezentacijsko dejavnostjo na področju migracijskih študij, predvsem z zbiranjem, obdelavo, arhiviranjem in digitalizacijo podatkov o Slovencih po svetu in priseljencih v Sloveniji. Zasnovali smo tudi načrtovano dopolnitev zbirke življenjskih zgodb (<http://zgodbe.zrc-sazu.si/index.html#gradiva>).

Cilj 12: Spletni portal Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev.

Ker od JAK nismo dobili pričakovanih sredstev za Spletni portal Zbrana dela slovenskih pesnikov in

pisateljev, za katera smo se potegovali na razpisu za projekte digitalizacije, digitalnega arhiviranja oz. spletne dostopnosti kulturnih vsebin za leto 2012 (financiranje projektov s postavke 8747), smo morali enoletni projekt vzpostavitev spletnega portala prestaviti v prihodnje obdobje. Na portalu naj bi bile predstavljene vse knjig Zbranih del, kot nacionalno pomembne zbirke slovenske književnosti.

Cilj 13: Podpora raziskovalnemu programu Zbirka vizualne dokumentacije.

Infrastrukturalna podpora je temeljila na izgradnji metapodatkovne baze za foto arhiv, dopolnjevanju metapodatkovne evidence filmov festivala Dnevi etnografskega filma; dokumentaciji, kopiranju, opremi vizualnih publikacij; lastni vizualni produkciji in nadgradnji digitalne fotografske zbirke ter urejanju starejšega gradiva iz Arhiva snovne in nesnovne dediščine.

Cilj 14: Nadaljevanje utečenih aktivnosti zvočnega studia GNI.

V zvočnem studiu smo optimizirali sistematično digitalizacijo zvočnega arhivskega gradiva in obdelavo ter pripravo gradiv za sodelavce in zunanje uporabnike s pomočjo računalniško podprte avdio postaje. Še naprej je bila podpora usmerjena v zaščito, dokumentiranje, obdelavo, digitalizacijo in arhiviranje zvočnega, fotografskega in video gradiva ter notnih zapisov rokopisnih transkripcij. Nudili smo tudi strokovno pomoč sodelavcem (tehnični nasveti pri pripravi snemalnih naprav, pregled posnetega gradiva, pomoč pri snemanju, itn.). Vso gradivo, ki je bilo posneto na terenu, smo prenesli, obdelali, pregledali in pripravili za arhiviranje. Digitalizirane posnetke arhivskih magnetofonskih trakov, DAT kaset in zvočnih posnetkov novejših aparatov smo prenesli na zaščitene arhivske tračne enote (LTO). Pripravili in obdelali smo zvočno, video in fotografsko gradivo za razne multimedijske publikacije (avdio zgoščenke, predstavitvene dejavnosti in drugo).

Cilj 15: Izvedba prireditve Zajuckaj in zapoj.

Glasbenonarodopisni inštitut je sodeloval pri pripravi in organizaciji etnološke glasbene prireditve "Zajuckaj in zapoj", ki se je odvijala jeseni v Atriju ZRC.

Cilj 16: Javna objava podatkov Slovenskega biografskega spletišča.

Slovensko biografsko stičišče naj bi kot osrednje slovensko spletno mesto avtorskih biografij slovenskih in s slovenstvom povezanih neslovenskih osebnosti in družin postalo dostopno tudi širši javnosti, vendar zaradi tehničnih in vsebinskih dopolnitev še ni zaživelo v javnosti. Temelj objav bodo kvalitetne avtorske biografije s preverjenimi biografskimi podatki v prvem delu in oceno ustvarjalnega opusa v drugem delu. S tega spletnega mesta bodo uporabniki lahko dostopali do biografij, ki so bile objavljene v: prvem Slovenskem biografskem leksikonu (5.031 člankov), Primorskem slovenskem biografskem leksikonu (4.557 člankov) in posodobljenem Slovenskem biografskem leksikonu (načrtovanih ok. 7.500 člankov, ki pa so še v pripravi).

Cilj 17: Vzpostavitev zbirke Industrijska dediščina na Slovenskem in v nekdanji Jugoslaviji.

V okviru projekta Multikulturalna dediščina in nacionalna država: primeri Prekmurja, Bele krajine in Primorske (J6-4301) smo snovali zbirko Industrijska dediščina na Slovenskem in v nekdanji Jugoslaviji.

Cilj 18: Nadgradnja podatkovnih zbirk o krasu.

Na Inštitutu za raziskovanje krasa smo v letu 2012 nadaljevali z rednim urejanjem in obdelavo podatkov v zbirki Kataster kraških jam v Sloveniji, ki jo inštitut vodi v sodelovanju z Jamarsko zvezo Slovenije. Dopolnjevali smo tudi zbirko sledenj kraških podzemnih vodnih povezav, zbirko kraških skalnih oblik in zbirko rezultatov monitoringov v Postojnskem in Predjamskem jamskem sistemu. V okviru programa in projektov inštituta je potekalo vzorčenje sedimentov, kamnin in sige ter njihova obdelava. Nadaljevali smo monitoring jamske klime v Postojnski jami ter biološki in mikrobiološki monitoring v Postojnski jami in Škocjanskih jamah. Načrtujemo še podrobni več-parameterski monitoring izvirnih voda in voda v zaledju vodonosnika ter injiciranje v okviru dveh sledilnih poskusov. Delo je obsegalo tudi izdelavo grafičnih strokovnih podlag. Infrastrukturalna skupina je sodelovala tudi pri izvedbi tradicionalne Krasoslovne šole.

Cilj 19: Urejanje in promoviranje starejšega kartografskega gradiva.

V letu 2012 smo v okviru dejavnosti Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika nadaljevali s sistematičnim zbiranjem in urejanje gradiva, povezanega s historično kartografijo. Z namenom, predstaviti tudi ta del nacionalne kulturne dediščine širši javnosti smo v začetku leta v sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico organizirali razstavo z naslovom Svet kartografov preteklosti – navdih sedanosti, posvečeno razvoju kartografije na slovenskih tleh. Razstava je sovpadala z obeležitvijo 500. letnice rojstva znanega kartografa Gerardusa Mercatorja, zato smo organizirali tudi pogovorni večer na temo razstave v NUK-u in Slavnostno akademijo v Atriju ZRC. V letu 2012 smo na področju historične kartografije v sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije objavili še izjemno delo, in sicer zemljevid Ilirskih provinc s spremljajočim znanstvenim besedilom, ki pojasnjuje ozadje nastanka zemljevida, čas, v katerem je nastajal in njegov pomen.

Cilj 20: Podpora raziskovalnemu programu Paleontologija in sedimentarna geologija.

Opravili smo načrtovane terenske raziskave mezozojskih platform in bazenov v Julijskih Alpah, eocenskega fliša na trasi hitre ceste Koper–Izola, kvartarnih pobočnih sedimentov v Vipavski dolini, kvartarnih kalkret v Španiji in recentnih jamskih sedimentov v Snežni jami na Raduhi. Posodobili smo digitalni zajem slik na optičnih mikroskopih in nadgradili sistem za izdelavo petrografskih zbruskov standardnih dimenzij 28 krat 48 mm.

Cilj 21: Podpora raziskovalnemu programu Gradienti in biodiverziteti: flora, favna in vegetacija.

Infrastrukturalna dejavnost Biološkega inštituta Jovana Hadžija je bila podobno kot v preteklih letih usmerjena predvsem v podporo raziskovalcem pri terenskem in laboratorijskem delu, pri urejanju, obdelavi in analizi dobljenih podatkov ter pri izdajanju publikacij. V letu 2012 smo dali večji poudarek: pomoči pri nabiranju primerkov pajkov, metuljev, mehkužcev in rastlin; popisovanju flore, favne in vegetacije; dokumentarnemu fotografiranju na terenu; prepariranju, sušenju, etiketiranju in uvrščanju zbranega materiala v zbirke; vnašanju podatkov v podatkovne baze (Turboveg, Tilia, Nephilid in FloVegSi) in oblikovanju, ter pripravi besedil, grafičnih prilog in tematskih kart.

Cilj 22: Nadgradnja zbirke arheoloških najdišč na jugovzhodu Mehike.

Dopolnili smo interne zbirke arheoloških najdišč na jugovzhodu mehiške zvezne države Campeche (Mehika) z novimi terenskimi podatki ter baze podatkov za projekt Astronomske osnove arhitekture in urbanizma Majev.

Cilj 23: Začrtanje evropskih smernic na področju varovanja in promocije zdravja na delovnem mestu.

V okviru Programa podpore za delodajalce in zaposlene pri odpravljanju stresa, povezanega z delom in pri zmanjševanju njegovih škodljivih posledic smo na Družbenomedicinskem inštitutu soorganizirali zaključno konferenco z mednarodno udeležbo, kjer smo predstavili rezultate projekta in izpostavili nekatere aktualne evropske smernice na področju varovanja in promocije zdravja na delovnem mestu. V okviru Programa varovanja in krepitev zdravja v letih 2011–2012 smo izpeljali dva sklopa izobraževalnih dogodkov na področju prepoznavanja in preprečevanja motenj razpoloženja v okviru "Tedna možganov 2012" in "Dneva bipolarnе motnje razpoloženja 2012". Izvedena je bila tudi 6-tedenska psihoedukacijska delavnica za osebe z bipolarno motnjo razpoloženja in njihove svojce.

Cilj 23: Strokovno-tehnična podpora Filozofskega inštituta.

V letu 2012 smo na Filozofskem inštitutu v okviru infrastrukturnega programa nudili strokovno-tehnično podporo pri delu na tekočih raziskovalnih programih in projektih, pri pripravi programa Podiplomske šole UNG in ZRC SAZU, pri organizaciji kolokvijev in ciklusov predavanj, prelomu Filozofskega vestnika (oblikovanju slovenske filozofske terminologije) in zbirkah Philosophica in Historia Scientiae.

2. REALIZIRANA INFRASTRUKTURNA PODPORA RAZISKOVALNI DEJAVNOSTI¹

2.1. Realizirana podpora infrastrukturnega programa raziskovalnim programom:

V letu 2012 smo na ZRC SAZU nudili infrastrukturno podporo sedemnajstim raziskovalnim programom, ki so potekali pod okriljem ZRC SAZU:

- (P6-0052, Mihelič), Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti;
- (P6-0061, Murovec), Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru;
- (P6-0064, Velušček), Arheološke raziskave;
- (P6-0004, J. Snoj), Raziskave slovenske glasbene preteklosti;
- (P5-0070, Drnovšek), Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva;
- (P6-0038, M. Snoj), Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju;
- (P5-0217, J. Kranjc), Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem;
- (P6-0024, Juvan), Literarnozgodovinske, literarnoteoretične in metodološke raziskave;
- (P6-0088, Stanonik), Etnološke in folkloristične raziskave kulturnih prostorov in praks;
- (P6-0111, Golež Kaučič), Folkloristične in etnološke raziskave slovenske ljudske duhovne kulture;
- (P6-0094, Grdina), Biografije, mentalitete, epohe;
- (P6-0119, Slabe), Raziskovanje krasa;
- (P6-0101, Komac), Geografija Slovenije;
- (P1-0008, Goričan), Paleontologija in sedimentarna geologija;
- (P1-0236, Kuntner), Gradienti in biodiverziteteta: flora, favna in vegetacija;
- (P6-0079, Šprajc), Antropološke in prostorske raziskave;
- (P6-0014, Zupančič Žerdin), Pogoji in problemi sodobne filozofije;
- (P6-0347, Luthar), Jezik, spomin in politike reprezentacije.

2.2. Realizirana podpora infrastrukturnega programa raziskovalnim projektom:

Na ZRC SAZU je v letu 2012 potekalo 50 raziskovalnih projektov, ki jih je vodila matična inštitucija in 24 projektov, kjer je ZRC SAZU bila sodelujoča inštitucija. Poleg tega je bilo v preteklem letu 21 podaljšanih projektov. Zaradi boljše preglednosti in prostorske omejenosti, navajamo le tiste projekte po OE, kjer je bil ZRC SAZU vodilna inštitucija in so bili povezani z infrastrukturnim programom.

ZIMK: (J6-2079, Svoljšak), Kulturna demografija prve svetovne vojne. (J6-4019, Golec), Vodilni humanisti slovenskega prostora med 16. in sredo 19. stoletja ter njihovo socialno in kulturno okolje. (J6-4104, Kosi), Slovenski toponimi v času in prostoru (Historična topografija Slovenije od srednjega veka do 19. stoletja).

UIFS: (J6-2140, Seražin), Samostani - povezovalci evropskega umetnostnega prostora. (L6-2143, Lavrič), Ljubljanski barok - materialna kultura in duhovni kontekst. (L6-4315, Murovec), Likovna umetnost v prostoru mesta Maribor.

IZA: (J6-2202, Ciglencečki), Podatkovna zbirka grobe rimske keramike kot temelj za analizo poznoantične poselitve v Sloveniji. (J6-4057, Pleterski), Grobišče Župna cerkev v Kranju. (J6-4095, Dular), Družbena razslojenost in kulturne identitete v železni dobi na ozemlju Slovenije. (L6-4157, Velušček), Prazgodovinska kolišča na Ljubljanskem barju, Slovenija: kronologija, kultura in paleookolje.

MI: (J6-2199, Kokole), Didaktični priročniki in glasbena vzgoja v 18. stoletju.

ISIM: (J5-4200, Drnovšek), Poklicne migracije Slovencev v prostor nekdanje Jugoslavije: od naseljencev do transmigrantov. (J6-4234, Mlekuž), Zamišljena materialna kultura. O širjenju nacionalizma v družbi materialne kulture. (L5-2242, Gombač), Etnična ekonomija: izziv ali ovira za gospodarstvo v Sloveniji in EU. (L6-2203, Milharčič Hladnik), Ustvarjanje spomina in ohranjanje

¹ Pri navedbah podpore v točkah 2.1. do 2.5. se navede šifro, naslov, RO in nosilca programa ali projekta.

kulturne identitete med slovenskimi izseljenci in njihovimi potomci. (N6-0013, Kalčič), Zasledovanje sanj, soočanje z realnostmi: evropski neomadizem v Sahari, na obalah Atlantika in Mediterana.

ISJFR: (J6-4092, Ahačič), Vključitev izbranih slovnice slovenskih avtorjev v mednarodno bazo CTLF - Corpus de textes linguistiques fondamentaux in priprava portala slovenskih slovnice in pravopisov. (L6-2178, Snoj), Pravni terminološki slovar (nadaljevanje). (L6-4042, Škofic), Materialna kulturna dediščina v slovenskih narečjih: geolingvistična predstavitev. (L6-4045, Žele), Teoretični in praktični vidiki terminologije in terminografije v povezavi s spletnimi terminološkimi viri.

ISLLV: (J6-3613, Juvan), "Slovenska" svetovna književnost: umeščanje svetovne književnosti v nacionalni literarni sistem. (J6-4245, Juvan), Prostor slovenske literarne kulture: literarna zgodovina in prostorska analiza z geografskim informacijskim sistemom.

ISN: (J6-3600, Stanonik), Slovenski pregovori kot kulturna dediščina: klasifikacija in redakcija korpusa. (J6-4310, Fikfak), Triglavski narodni park: Dediščine, akterji - strategije, vprašanja in rešitve.

GNI: (L6-2113, Kunej), Zvočno gradivo gramofonskih plošč kot vir etnomuzikoloških in folklorističnih raziskav.

IZRK: (J2-4093, Gabrovšek), Razvoj in uporaba naprednih numeričnih in eksperimentalnih metod pri študiju procesov na krasu. (L6-2156, Slabe), Meritve in analiza izbranih klimatskih parametrov v kraških jamah: Primer sistema Postojnskih jam.

GIAM: (J6-2135, Ravbar), Geografija človeških virov Slovenije (Geografija ustvarjalnosti). (J6-4138, Urbanc), Šolski učbeniki kot orodje za oblikovanje geografskih predstav o slovenskih pokrajinah. (L6-3643, Perko), Določanje naravnih pokrajinskih tipov Slovenije z geografskim informacijskim sistemom. (L6-4038, Kladnik), Terasirane pokrajine v Sloveniji kot kulturna vrednota. (L6-4048, Zorn), Povečanje učinkovitosti in aplikativnosti preučevanja naravnih nesreč s sodobnimi metodami.

PIIR: (J1-4198, Goričan), Jurska in kredna radiolarijska stratigrafija Južnih Alp v severozahodni Sloveniji: časovna opredelitev dinamike sedimentacijskih bazenov na robu Neotetide.

BIJH: (J1-2063, Kuntner), Filogenetska sistematika družine Zygiellidae in pomen za raziskave evolucije pajkov.

IAPŠ: (J6-4003, Šprajc), Astronomske osnove arhitekture in urbanizma Majeve.

FI: (J6-4127, Erjavec), Problem aisthesis v filozofiji, psihoanalizi in politiki.

SIR: (J6-2090, Avsenik Nabergoj), Izvori in transformacije motivov in simbolov v literaturi in jezikih. (J6-3627, Luthar), (Pre)oblikovanje spomina na prelomna obdobja v slovenski zgodovini 20. stoletja, (J6-4301, Petrović), Multikulturna dediščina in nacionalna država: primeri Prekmurja, Bele krajine in Primorske. (J6-4329, Luthar), Italijanska fašistična taborišča v spominih Slovencev in Slovenk.

2.3. Realizirana podpora infrastrukturnega programa razvojnim programom in projektom:

Infrastrukturna skupina je v letu 2012 igrala pomembno vlogo tudi pri podpori ciljno naravnanih projektih CRP-ih, ki so potekali v okviru različnih organizacijskih enot, ki so lahko bile vodilne, ali le sodelujoče na projektu, ki ga je vodila druga organizacija. Vendar se je število CRP-ov v primerjavi z letom 2012 razpolovilo.

GNI: (V5-1033, Golež Kaučič), Klik v domovino: Multimedijška predstavitev kulturne dediščine slovenskih izseljencev na spletu.

BIJH: (V4-1070, Kovač), Izboljšanje informacijske učinkovitosti gozdnogospodarskega načrtovanja in gozdarskega informacijskega sistema. (V4-1123, Bončina), Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč. (V4-1141, Kutnar), Posodobitev sistema vegetacijskih osnov za potrebe načrtovanja v gozdarstvu. (V4-1142, Nagel), Izpopolnjevanje mreže gozdnih rezervatov v Sloveniji: ocena naravnosti, možnosti širjenja, upravljanje, raziskave in prenosi znanj. (V4-1143, Kovač), Kazalci ohranitvenega stanja in ukrepi za zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov v gozdovih Nature 2000.

IAPŠ: (V2-1095, Žagar), Kombinirani visokoločljivostni postopki zajemanja, razpoznavanja in vzdrževanja prostorskih podatkov.

DMI: (V4-1061, Črnič Istenič), Izzivi in potrebe v prenosu znanja v kmetijsko prakso v Sloveniji. Oblikovana je bila kvalitativna podatkovna zbirka pogovorov s producenti znanja o potrebah, težavah in praksah prenosa znanja v kmetijsko prakso v Sloveniji. (V4-1148, Udovč), Razvojne usmeritve kmetij v Sloveniji.

2.4. Realizirana podpora infrastrukturnega programa državnim in drugim vladnim organom ali resorjem pri izvajanju njihove službe

Kot načrtovano so posamezni inštituti kontinuirano izvajali tudi raziskave in infrastrukturno dejavnost v okviru nalog in projektov, nacionalnega pomena. Med njimi je ZRC SAZU nudil največjo podporo:

- Vladi RS s komisijo za standardizacijo zemljepisnih imen;
- Ministrstvu za okolje in prostor RS z opravljanjem javne službe vodenja Katastra jam;
- ARSO z znanstvenim in tehničnim sodelovanjem na področju geoznanosti na stiku Alpe–Dinaridi;
- Ministrstvu za kulturo RS, kot pomoč pri evidentiranju in raziskovanju spomenikov nacionalnega kulturnega pomena;
- Ministrstvu za notranje zadeve RS pri iskanju podatkov o ukradenih umetninah;
- Ministrstvu za obrambo RS pri varovanju objektov v primeru oboroženega napada;
- UNESCO za evidentiranje spomenikov za seznam svetovne kulturne in naravne dediščine;
- Zavodu za spomeniško varstvo RS pri ohranjanju spomenikov in pri njihovi zaščiti;
- Javni agenciji za knjigo RS, Ministrstvu za kulturo RS, Zavodu za varstvo kulturne dediščine RS, SIGIC in NUK s podatkovnimi zbirkami slovenske glasbene dediščine in s popisom aktualne glasbene literature;
- Prevajalski službi Vlade in EU z jezikovnim, jezikoslovnim in terminološkim svetovanjem;
- Ministrstvu za kulturo RS in Slovenskemu etnografskemu muzeju z Registrom nesnovne kulturne dediščine;
- Geodetski upravi RS z razvijanjem metode za avtomatsko obnavljanje baz podatkov, ki temeljijo na modernih postopkih zajema podatkov, kot so zajem optičnih satelitskih posnetkov, letalskih posnetkov in lidarskega oblaka točk;
- Ministrstvu za okolje in prostor RS z izvajanjem monitoringa izbranih ciljnih vrst mehkužcev in metuljev;

- Ministrstvu za okolje in prostor RS s katiranjem negozdnih habitatnih tipov;
- Ministrstvu za zdravje RS z izobraževalnim programom prepoznavanja in obvladovanja bipolarnosti in depresivne motnje razpoloženja;
- Ministrstvu za zdravje RS s programom podpore za delodajalce in zaposlene pri odpravljanju stresa, povezanega z delom in pri zmanjševanju njegovih škodljivih posledic;
- DARS d.d. z izvajanjem projekta »Geološka spremljava v okviru varstva naravne dediščine: paleontološke, stratigrafske in sedimentološke raziskave na območju trase in spremljajočih objektov HC Koper-Izola«.
- Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, za katerega smo posneli, zbrali, dokumentirali in uredili pisne, vizualne, zvočne in video zapise izseljenskih življenjskih zgodb. Objava je na spletni strani <http://zgodbe.zrc-sazu.si/index.html#gradiva>.

2.5. Pomen vsebine infrastrukturnega programa za raziskovalno dejavnost in druge uporabnike z vidika ekonomičnosti in tehnološke sodobnosti

Infrastrukturna skupina, ki deluje v okviru ZRC SAZU je v letu 2012 kljub manjšim finančnim vložkom v opremo in izobraževanje skušala slediti hitremu tehnološkemu razvoju in vzporedno razvijati izpopolnjene metode zajemanja podatkov, njihovega analiziranja in prezentiranja, predvsem s pomočjo novih tehnologij in lastnih izboljšav. Uvedenih je bilo nekaj novih načinov dela, predvsem pri organizaciji obstoječih podatkovnih zbirk in programskih orodij, pri vzpostavljanju podatkovnih baz in modeliranju, pri mikroskopskih analizah, terenskem delu ali pri razvijanju novih sistemov, namenjenih dokumentacijski dejavnosti. Umetnostne topografije, virtualne razstave, fotografski posnetki, arheološke, geografske, biološke, glasbene, etnološke in druge zbirke nudijo dobro podlago za raziskovanje kulturne in naravne dediščine in so pripravljene za širšo uporabo zlasti za pedagoške, kulturne in turistične institucije in organizacije ter uporabnike s področja kulturne dediščine. Novejši pristopi omogočajo tudi hitroodzivno jezikovno, jezikoslovno in terminološko svetovanje strokovnim in drugim zainteresiranim javnostim. Izsledki raziskav na področju stresa bodo uporabni za oblikovanje socialnih ter zdravstvenih politik na področju duševnega zdravja in varovanja zdravja na delovnem mestu.

Večje posodobitve so bile tudi v načinu predstavljanja rezultatov raziskav in naše založniške dejavnosti preko svetovnega spleta, kjer so odigrale pomembno vlogo nove spletne strani ZRC SAZU. Te so pripomogle k hitrejšemu posredovanju informacij, ne le raziskovalcem ZRC SAZU, temveč tudi tuji in domači javnosti, kar bo nedvomno pripomoglo k večji popularizaciji znanstvenih rezultatov in posredno k večji ekonomičnosti in tehnološki sodobnosti, saj lahko zainteresirani posamezniki ali skupnosti do njih dostopajo iz domačega okolja, tudi izven teritorialnih meja Republike Slovenije.

3. RAZISKOVALNA IN INFRASTRUKTURNA OPREMA TER DRUGA INFRASTRUKTURA

3.1. Seznam raziskovalne in infrastrukturne opreme ter druge infrastrukture s stopnjo izkoriščenosti zmogljivosti²

zap. št.	Inventarna številka	Naziv osnovnega sredstva	Nabavna vrednost v EUR	Letna stopnja izkoriščenosti v %
		OBSTOJEČA OPREMA		
1	8423,8424,8425, 8497,8505,8573, 8590	Krasoslovna terenska in laboratorijska oprema	41396,95	96
2	7410,7415,7416,7 417,7418,7419,74 23,7428,7429,743 1,7432,7435,7436, 7440,7441,7443,7 444,7445,7450,74 51,7454,7457,746 1,7462,7465,7467, 7468,7472,7476,7 477,7479,7480,74 82	Informacijski strežnik za tvorjenje, upravljanje in uporabo gradivskih slovarskih zbirk in programski paket SlovarRed	22796,28	70
3	7777,7780,7787	Programski paket FloVegSi	5019,43	100

² Vpisujemo vso raziskovalno in/ali informacijsko-komunikacijsko raziskovalno opremo ali drugo infrastrukturo, katere nabavna vrednost znaša najmanj 50.000 EUR za naravoslovje, najmanj 20.000 EUR za tehniko, biotehniko in medicino ter najmanj 15.000 EUR za humanistiko in družboslovje in je v neposredni funkciji izvajanja infrastrukturnega raziskovalnega programa.

Podatki morajo biti usklajeni z zadnjimi podatki, dostavljenimi ARRS za evidenco raziskovalne opreme (tabela: Evidenca raziskovalne opreme s podatki o mesečni uporabi).

4	7358,7359,7360, 7361,7362,7363, 7364,7365,7366, 7367,7368,7382	Oprema za laboratorij za raziskovanje paleookolja	47903,15	40
5	7391,7669,7670, 7671,7672,7673, 7674,7675,7677, 7678,7679,7680, 7681,7682,7684	AV programska oprema	45621,75	60
6	7823 7824 7825 7826 7828	Digitalna računalniško podprta avdio delovna postaja	39232,78	90
7	9367,9369,9371, 9372,9373,9374, 9375,9376,9377, 9410,9500,9506, 9507,9508,9509, 9510,9511,9512, 9513,9514,9515, 9516,9517	Digitalni terenski laboratorij	26478,71	100
8	8803,8805,8806, 8807,8808,8809, 8810	Digitalni arhiv GNI	20247,10	90
9	10443	Sistem za izdelavo mikroskopskih preparatov Logitech	48332,00	100
		NAČRTOVANA OPREMA V LETU 2012		
Zaradi zmanjšanja finančnih sredstev in obveznega varčevanja načrtovana oprema ni bila nabavljena!		ISN-avdiovizualna oprema (iMac 27"Quad-core i5 31.gHz/4GB/1TB/Radeon HD 6970M 1GB/, Adobe Premiere Pro CS5.5 AVL Nivo A EDU, LaCie Rugged Triple USB3.0/FW800 1TB 5400RPM, Sony HDR-CX700VEB)	15820,48	-
		IZRK-paket 15 (Analitska tehtnica, Multimeter, Baro diver, Geološka žaga, Starflow, FlashGel elektroforeza, Gradient Thermal Cycler, Mini UV sterilisation cabinet, CTD diver, Hladilnik/zamrzovalnik)	35511,77	-

3.2. Opis tehnološke zahtevnosti infrastrukturne dejavnosti in prispevka k izkoriščenosti raziskovalne in informacijske opreme ter infrastrukture RO

Tehnološka zahtevnost infrastrukturne dejavnosti ZRC SAZU se od inštituta do inštituta, kot tudi od projekta do projekta zelo razlikuje, zato so bile potrebe po večji opremi v letu 2012 po organizacijskih enotah zelo različne. Zaradi narave dela je tehnološka zahtevnost infrastrukturne dejavnosti ZRC SAZU v primerjavi z naravoslovno-tehničnimi vedami nekoliko manjša in je usmerjena predvsem v uporabo in posodabljanje laboratorijskih naprav, obstoječih računalniških omrežij ter različne visokotehnološke strojne in programske opreme kot podpore informacijskim sistemom posameznih inštitutov. Zahtevnejša oprema je bila potrebna predvsem za pripravo vzorcev za analizo peloda, rastlinskih makrofosilov in loss-on-ignition analizo, merjenje tokov in onesnaženosti podzemnih voda, zvezne meritve fizikalnih parametrov ter meritve kemijskih, mikrobioloških in bioloških parametrov, geološkega vzorčevanja na kraškem površju in v podzemlju, snemanje in obdelavo avdio-zvočnega gradiva v Avdiovizualnem laboratoriju, meritve Triglavskega ledenika in ledenika pod Skuto ter analizo plazov, presnemavanje in arhiviranje zvočnega gradiva, predvsem pa za hranjenje velikega števila podatkov obsežnih podatkovnih zbirk, ki so temeljne za nadaljne znanstvene raziskave. Pri tem je treba izpostaviti tudi tekstovne in fotografske zbirke, objave virov ter e-gradiva, ki omogočajo nadaljnje raziskovalno delo ter ustvarjajo zbirke gradiv, ki širijo vedenje o slovenski preteklosti ter omogočajo neposredno komuniciranje med znanstveno in strokovno javnostjo. Zato je za našo infrastrukturno dejavnost pomembna tudi fotooprema, zmogljivi računalniki z ustrežno grafično podporo, skenerji, merilne naprave za arhitekturne izrise in dve TeraStation za shranjevanje digitalnih fotografij. Številni projekti, ki terjajo pridobitev velikih baz podatkov, zagotavljajo visoko izkoriščenost raziskovalne opreme.

Tehnološka zahtevnost infrastrukturne dejavnosti ne obsega le zahtevne opreme, temveč tudi visoko strokovno znanje posameznikov, ki skrbijo za vnos podatkov (npr. vpis podatkov v tehnološko visoko razvite svetovne sisteme, ki sta jih oskrbeli centralna redakcija RISM v Frankfurtu na Majni in Centralna redakcija RILM v New Yorku, vzpostavitev strežniškega režima uporabe slovaropisnega programa, ali varstvo lastnega arhivskega gradiva, v skladu z mednarodnimi priporočili in dobro prakso stroke).

Obstoječa infrastrukturna oprema je bila na letni ravni dobro izkoriščena, saj podatki v povprečju izkazujejo 80 do 85 % izkoriščenost opreme.

4. PRIKAZ SODELOVANJA Z UPORABNIKI IN DRUGIMI INFRASTRUKTURNIMI PROGRAMI TER POVEZANOSTI V RAZLIČNA INFRASTRUKTURNA OMREŽJA:

4.1. Realizirana podpora raziskovalno-razvojni dejavnosti drugih RO in JRO (uporabniki)

Z infrastrukturno dejavnostjo je ZRC SAZU neposredno ali posredno prisoten pri številnih raziskovalnih projektih, katerih nosilci so druge RO in JRO, predvsem fakultete Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru, Univerze v Novi Gorici in Univerze na Primorskem. Preko teh projektov se vzpostavljajo vedno bolj trdne vezi in dolgoročneje sodelovanje.

- Podpora vsem raziskovalnim inštitucijam, ki potrebujejo slikovno gradivo slovenske umetnostne dediščine.
- Za specialistične študije in pregledne raziskave so raziskovalcem na voljo zbirke in korpusi umetnostne dediščine.
- Omogočen je dostop do podatkov o arheoloških najdiščih preko sistema Arkas.
- Zagotavljanje terminološke ustreznosti pri pripravi slovarjev (v letu 2012 velja posebej omeniti pravo, farmacijo, botaniko in urbanizem).

- Sodelovanje z Inštitutom za narodnostna vprašanja pri projektu Porabski Slovenci v "Madžarskem gulagi«
- Na osnovi dogovora s Slovenskim gledališkim muzejem smo izvajali zaščito ter strokovno in tehnično pomoč pri popisu in shranjevanju različnih zvočnih nosilcev ter po naročilu opravili presnemavanje zvočnega gradiva SGM.

4.2. Sodelovanje z drugimi infrastrukturnimi programi in omrežji v Republiki Sloveniji:

V letu 2012 smo se trudili poglobiti že vzpostavljena sodelovanja z nacionalnimi infrastrukturnimi omrežji:

- z Inštitutom za novejšo zgodovino pri izvedbi II. faze projekta Zasnova digitalne infrastrukture za humanistiko in umetnost;
- z Geološkim inštitutom Slovenije, FAGG, NIB in drugimi nacionalnimi akterji pri projektu LifeWatch;
- z Univerzo v Mariboru, z raziskovalno skupino FERI pri pripravi spletnega portala o umetnosti v javnem prostoru mesta Maribor;
- s Slovenskim glasbeno-informacijskim centrom ter Narodno in univerzitetno knjižnico preko Mrežnika (dostop do podatkov RILM);
- z vsebinsko povezanimi infrastrukturnimi programi in omrežji fakultet vseh slovenskih univerz;
- z Laboratorijem za računalniško grafiko in multimedije Fakultete za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani, v obliki priprave potrebnega zvočnega in ostalega gradiva za semantično analizo;
- z Inštitutom Jožef Stefan pri pripravi eZISS: Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva.

4.3. Podpora sodelovanju pri mednarodnih infrastrukturnih projektih:

Vključevanje v mednarodne projekte je bilo tudi v letu 2012 eden od prioritarnih ciljev ZRC SAZU. Pri tem smo dajali prednost prijavam na mehanizma 7. okvirnega programa (»Zamisli« in »Sodelovanje«), ki omogočata nastajanje novega znanja in prinašata znanstveno odličnost.

Z vidika neposredne infrastrukturne dejavnosti pa so bili za nas pomembnejši projekti 7. okvirnega programa, ki krepijo in razvijajo raziskovalno infrastrukturo (mehanizem »Zmogljivosti«). V okviru mehanizma »Človeški viri« smo delovali zlasti na dolgotrajnejši mobilnosti raziskovalcev, tako zaposlenih na ZRC SAZU kot tujih raziskovalcev, ki bi prišli na ZRC SAZU.

Za različne razpise smo oblikovali 12 projektnih konzorcijev: 2 za Ideje 7OP, 1 za Zmogljivosti 7OP, 1 za HERA program, 6 za različne programe Evropskega transnacionalnega sodelovanja in za druge programe. Skupno smo oddali 50 projektnih predlogov (sem ne prištevamo »pogojno« mednarodnih projektov, ki so (so)financirani iz evropskih sredstev (največkrat Evropskega sklada za regionalni razvoj), vendar gre finančni tok prek naših ministrstev in nimajo mednarodnega konzorcija).

V letu 2012 je na ZRC SAZU potekalo šest projektov 7. OP, infrastrukturna dejavnost pa je bila vpeta tudi v šest mednarodnih projektov iz programov Cost, EEA, Švicarski prispevek in Kultura 2007–2013.

Posamezni inštituti so tudi v letu 2012 nadaljevali z dolgoročnim sodelovanjem v mednarodnih mrežah (npr. RIHA, Net-Heritage Observatory, RISM, RILM, EMMIR, DARIAH ipd.).

C. IZJAVE POROČEVALCA

Podpisani na tem poročilu oziroma predlogu izjavljamo, da:

- so vsi podatki v poročilu v elektronski obliki identični podatkom v poročilu v pisni obliki;
- se strinjamo z obdelavo podatkov, povezanih z izvajanjem infrastrukturnega programa v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov ter obdelavo teh podatkov za evidenco ARRS.

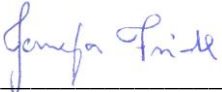
Kraj in datum:

Ljubljana, 27. 2. 2013

PODPISI:

Vodja infrastrukturnega programa:

Ime in priimek: mag. Jerneja Fridl

Podpis:

Zastopnik oz. pooblaščen oseb

JRO in/ali koncesionarjev:

Ime in priimek: dr. Oto Luthar

Podpis:

dr. Franci Demšar
direktor
